

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ  
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-  
практичної конференції**



**ПОЛТАВА 2025**



*Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:*  
Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції  
(30 жовтня 2025 р., м. Полтава) / Полтавський державний аграрний університет.  
Полтава: ПДАУ, 2025. Т. 2. 921 с.

**ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:**

**Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

**Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

**Члени організаційного комітету:**

**ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА** – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

**ДУБІНІНА МАРИНА** – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

**ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ** - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

**КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА** – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

**ЛПЄСЬКИЙ РОМАН** - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

**ПЕРЕРВА ПЕТРО** - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

**ЄРШОВА НАТАЛІЯ** – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

**СЛАВКОВА ОЛЕНА** - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

**СУК ПЕТРО** - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

**БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР** – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

**ГУБАРИК ОЛЬГА** - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

**ПРИЙДАК ТЕТЯНА** – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

**ПРОКОПИШИН ОКСАНА** – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

**ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА** – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025



**БРАЇЛКО АНГЕЛІНА**, здобувач вищої освіти  
 Науковий керівник – **ТЮТЮННИК СВІТЛАНА**, к.е.н., доцент,  
 професор кафедри обліку і оподаткування,  
 Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

## **ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР: ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА**

Зовнішньоекономічна діяльність є одним із ключових напрямів розвитку сучасної економіки, а зовнішньоекономічний контракт виступає її основним документом, що регламентує взаємовідносини між партнерами з різних країн. Він є основою міжнародних комерційних відносин і гарантує правову визначеність між сторонами. Правильна структура контракту дозволяє уникнути фінансових ризиків, непорозумінь і судових спорів [1]. Зовнішньоекономічний контракт має вагоме значення у міжнародній торгівлі, оскільки саме він закріплює права, обов'язки та відповідальність сторін. Він є головним юридичним документом, який підтверджує домовленості між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. У контракті відображаються основні аспекти співпраці – від опису предмета угоди до умов поставки, розрахунків, відповідальності сторін і врегулювання можливих спорів.

Загальна характеристика зовнішньоекономічного контракту полягає у тому, що це письмова угода між резидентом і нерезидентом щодо здійснення певного виду зовнішньоекономічної діяльності. Його зміст та форма регулюються нормами Цивільного кодексу України, Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність», а також міжнародними договорами, конвенціями та правилами ІНКОТЕРМС-2020, які визначають стандартизовані умови поставок і відповідальність сторін [2]. Структура зовнішньоекономічного контракту включає обов'язкові елементи, що забезпечують його повноту, зрозумілість і юридичну чинність (табл.):

**Таблиця - Основні структурні елементи зовнішньоекономічного контракту**

Елемент контракту	Зміст та призначення
Назва, номер, дата та місце укладення	Містить офіційну назву документа, номер для реєстрації, дату та місце підписання; ці дані забезпечують ідентифікацію контракту в обліковій та юридичній системах.
Преамбула	Вступна частина, що визначає сторони контракту, їхні юридичні назви, країни реєстрації, повноваження представників і правові підстави для укладення договору.
Предмет контракту	Визначає, що саме є об'єктом угоди – товар, робота або послуга; встановлює основні технічні та якісні характеристики.
Кількість та якість товару	Конкретизує одиниці виміру, загальний обсяг поставки, стандарти якості, методи контролю та можливість проведення експертизи.
Базисні умови поставки	Регламентують розподіл витрат, ризиків та обов'язків між продавцем і покупцем щодо транспортування, страхування, митного оформлення.
Ціна та загальна вартість договору	Визначає валюту контракту, ціну за одиницю товару, загальну суму, можливість зміни ціни та порядок перерахунку у разі коливання курсу.
Умови платежів	Містить форму розрахунків (акредитив, інкасо, банківський переказ



Елемент контракту	Зміст та призначення
	тощо), строки, порядок авансування та фінансові гарантії сторін.
Умови здачі-приймання товару (робіт, послуг)	Визначає порядок перевірки кількості та якості продукції, оформлення документів приймання та строки пред'явлення претензій.
Упаковка та маркування	Описує вимоги до упаковки для збереження товару під час транспортування, маркування з урахуванням міжнародних стандартів і специфіки перевезення.
Форс-мажорні обставини	Перелік подій (війна, стихійні лиха, заборони експорту тощо), які звільняють сторони від відповідальності за невиконання зобов'язань.
Санкції та рекламації	Визначає порядок застосування штрафів, пені, пред'явлення претензій, а також строки розгляду й вирішення спорів між сторонами.
Урегулювання спорів	Описує процедуру вирішення конфліктів: переговори, арбітраж, суд, вибір юрисдикції та застосовуване право.
Реквізити сторін	Містить повні юридичні та банківські дані сторін, контактну інформацію, підписи та печатки, що підтверджують дійсність контракту.

Узагальнюючи наведене, можна зазначити, що кожен елемент контракту має своє значення та забезпечує юридичну чіткість домовленостей. Наявність усіх структурних складових дозволяє створити комплексний документ, який регламентує права і обов'язки сторін, визначає умови виконання зобов'язань і мінімізує ризики під час міжнародних операцій [4].

У сучасних умовах особливості складання зовнішньоекономічних контрактів зазнали певних змін. Все більшого поширення набувають електронні договори, які підписуються за допомогою кваліфікованого електронного підпису та визнаються юридично чинними. Це значно спрощує процес укладання угод, скорочує витрати часу та підвищує ефективність співпраці. Крім того, важливим є врахування міжнародних стандартів та практики, що допомагає уніфікувати договірні відносини та полегшує взаємодію між суб'єктами різних країн [3].

Отже, дотримання структури зовнішньоекономічного контракту забезпечує правову визначеність, прозорість і стабільність зовнішньоекономічних відносин. Чітко прописані умови є запорукою успішного виконання зобов'язань, зниження ризиків та підвищення рівня довіри між партнерами, що сприяє розвитку міжнародного бізнесу та інтеграції України у світову економічну систему.

#### Список використаних джерел:

1. Гребельник О. П., Романовський О. О. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. К. : Деміур, 2003. 296 с.
2. Довбиш В. А., Світлак І. І. Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу: правове регулювання : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2013. 248 с.
3. Кумпан В. О. Правочини (договори) в зовнішньоекономічній діяльності суб'єктів господарювання. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 19 с.
4. Сухарева К. В., Бікулов Д. Т., Маркова С. В., Головань О. О., Олійник О. М., Маказан Є. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 115 с.



## Наукове видання

### «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

*Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції*

30 жовтня 2025 р.

м. Полтава

Відповідальна за випуск, головний редактор:

**ЛЕГА ОЛЬГА**, к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка:

**ЛЕГА ОЛЬГА, УЛЬЗУТУЄВА АЛІНА, ШАБАТЬКО АННА**

\*Матеріали представлені в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей. Всі матеріали перевірено на оригінальність тексту на онлайн сервісах пошуку плагіату. До публікації приймалися тези, в яких відсоток авторського тексту становить не менше 65 %.

